

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО**

Кафедра оперної підготовки та музичної режисури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з наукової роботи
Скорик А. Я.

**ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА
РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для аспірантів**

Галузь знань: **02 «Культура і мистецтво»**

Спеціальність: **026 «Сценічне мистецтво»**

Освітній рівень: **третій освітньо-творчий рівень вищої освіти**

Ступінь вищої освіти: **«Доктор мистецтва»**

Київ – 2021 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Педагогічна практика**» для аспірантів третього освітньо-творчого рівня вищої освіти в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура». 35 с.

Розробник: **Касьянова О. В.** – професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України.

Рецензент: **Юник Д. Г.** – професор кафедри теорії та історії музики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, доктор педагогічних наук, професор.

Робочу програму з навчальної дисципліни затверджено на засіданні Науково-аналітичної ради Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського.

Протокол від 29.01.2021 року № 15 (1).

Голова Науково-аналітичної ради,

доктор мистецтвознавства, професор _____ Скорик А. Я.

Робочу програму з навчальної дисципліни погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Гарант освітньо-творчої програми

доктор мистецтвознавства, в. о. доцента _____ Іванніков Т. П.

Робочу програму з навчальної дисципліни перевірено

Завідувач відділу аспірантури та докторантури

кандидат мистецтвознавства, в. о. професора _____ Путятицька О. В.

Схвалено Вченою радою НМАУ ім. П. І. Чайковського для аспірантів третього освітньо-творчого рівня вищої освіти в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво».

Протокол від «08» лютого 2021 року №5

© Касьянова О. В., 2021 рік

© НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2021 рік

Обсяг годин – 180
 Практичні - 60
 Самостійні – 120

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Педагогічна практика»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Дисципліни, які забезпечують набуття професійних компетентностей
Модулів – 3	Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво» Спеціалізація «Музична режисура»	Рік підготовки: 1-3-й
Змістових модулів – 6		Семестр: 1-6-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: Модульна контрольна робота – 2, 4, 6 семестри		Практичні: 60 годин
		Самостійна робота: 120 год.
		Індивідуальне завдання входить до самостійної роботи
Загальна кількість годин – 180	Ступінь вищої освіти: Третій освітньо-творчий рівень вищої освіти	Вид контролю: Залік – 1-5 семестри Екзамен – 6 семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних ¹ : 1, 3, 5 – 1; 2, 4, 6 семестри – 0,5 годин; самостійної роботи – 2		

¹ Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання: 60 год. (~33,3 %) до 120 год. (~66,7%).

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна практика» є процес вдосконалення індивідуальної педагогічної майстерності доктора мистецтва у викладанні фахових дисциплін у вищих мистецьких закладах освіти, у репетиторській роботі з виконавцями при втіленні оперних вистав у музичному театрі.

Місце дисципліни в програмі навчання: базовий нормативний курс за спеціальністю і спеціалізацією, що забезпечує здобуття професійних психолого-педагогічних, організаційно-управлінських та науково-дослідницьких компетентностей творчого аспіранта як викладача вищого мистецького закладу освіти, режисера-репетитора в музичному театрі.

Міждисциплінарні зв'язки.

ГЕ 1: Методологічні засади сучасного філософського знання: концепції, напрями, персоналії.

ГЕ 2: Основна іноземна мова (англійська).

ФП 1: Концепції розвитку сучасного сценічного мистецтва.

ФП 2: Новітні тенденції в музичному театрі ХХІ ст..

ЗП 1: Режисура музичного театру (Фах).

ЗП 2: Інноваційні технології в мистецькій освіті.

ЗП 3: Підготовка творчого мистецького проекту.

ВВА 1: Філософія культури.

ВВА 2: Естетичні парадигми сучасності.

ВВА 3: Актуальні проблеми аналізу музичного твору (теорія, методологія, практика).

ВВА 4: Інтерпретація музичного твору.

ВВА 5: Вагнер і вагнеріанство у світових мистецьких процесах.

ВВА 6: Українська музична спадщина: нові відкриття.

ВВА 7: Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України.

ВВА 8: Комунікативні компетентності музиканта: психолого-педагогічний контекст.

ВВА 9: Комп'ютерне редагування музикознавчих текстів.

Мета: підготовка висококваліфікованого фахівця – доктора мистецтва, здатного до інноваційної режисерсько-постановочної, науково-педагогічної, пошуково-дослідницької діяльності у сфері музичного театру.

Завдання:

- підвищення кваліфікації творчого аспіранта при викладанні фахових дисциплін у вищих мистецьких закладах освіти для підготовки бакалавра і магістра музично-театральної сфери;

- підвищення кваліфікації творчого аспіранта під час режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над поточним репертуаром Оперної студії як учбової форми музичного театру.

У результаті вивчення навчальної дисципліни творчий аспірант повинен

знати:

– технологію підготовки та проведення навчально-виховного процесу з фахових дисциплін у вищих мистецьких закладах освіти;

– алгоритм режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над поточним репертуаром музичного театру;

вміти:

– застосовувати методологію професійної підготовки фахівця, синтезуючи традиційні та інноваційні мистецькі технології задля їх застосування в навчальному процесі;

– дотримуватися методичної послідовності режисерсько-педагогічних дій у репетиційній роботі над виставою та її апробації на глядача;

володіти професійними компетенціями:

– здатністю організовувати та ефективно проводити навчально-виховний процес підготовки фахівця музично-театральної сфери, визначаючи оптимальні інноваційні технології для розвитку його творчого потенціалу, використовуючи творчо переосмислені відповідно до специфіки мистецьких дисциплін інтерактивні форми, методи, засоби навчання і контролю;

– здатністю організовувати та проводити режисерсько-педагогічну і репетиторську роботу при постановці оперної вистави в музичному театрі або введенні нових виконавців у поточний репертуар.

Програмні результати навчання:

– готовність фахівця до креативної науково-педагогічної діяльності у вищому мистецькому закладі освіти із синтезуванням традиційних та інноваційних мистецьких технологій навчання та самонавчання;

– спроможність фахівця до оригінальної режисерсько-педагогічної та репетиторської діяльності в музичному театрі крізь призму синтезування традиційних та новітніх мультимедійних арт-технологій в сценографічному вирішенні оперних вистав.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістовних модулів і тем «Педагогічна практика»	Кількість годин		
	денна форма		
	усього	у тому числі	
практичні		Самостійна робота	
1	2	3	4
МОДУЛЬ I. Специфіка викладання фахових дисциплін на бакалавраті			
Змістовний модуль 1. Організаційні засади навчального процесу підготовки бакалавра			
Тема 1. Особливості підготовки музичного режисера у контексті освітньо-професійної програми бакалавра	6	2	4
Тема 2. Методика організації навчально-виховного процесу підготовки бакалавра музичної режисури	24	8	16
Разом за змістовим модулем 1	30	10	20
Змістовний модуль 2. Методика проведення занять із фахових дисциплін у бакалавраті			
Тема 3. Визначення викладачем завдань практиканта у проведенні занять із фахових дисциплін	6	2	4
Тема 4. Контент проведення занять у бакалавраті із закріплених за практикантом дисциплін	20	8	12
ІНДЗ 1. Традиційні технології викладання фахових дисциплін при підготовці бакалавра музичної режисури: модульна контрольна робота 1	4		4
Разом за змістовим модулем 1	30	10	20
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ I	60	20	40
МОДУЛЬ II. Специфіка викладання фахових дисциплін у магістратурі			
Змістовний модуль 3. Концепт організації навчального процесу підготовки магістра			
Тема 5. Особливості підготовки музичного режисера в контексті Освітньо-наукової програми магістра	6	2	4
Тема 6. Інноваційні підходи до організації навчально-виховного процесу підготовки магістра музичної режисури	24	8	16
Разом за змістовим модулем 3	30	10	20
Змістовний модуль 4. Формат проведення занять із фахових дисциплін у магістратурі			
Тема 7. Самостійність окреслення завдань практикантом у проведенні занять із фахових дисциплін	6	2	4
Тема 8. Концепт проведення занять у магістратурі із закріплених за практикантом дисциплін	20	8	12
ІНДЗ 2. Інноваційні технології викладання фахових дисциплін при підготовці магістра музичної режисури: модульна контрольна робота 2	4		4
Разом за змістовим модулем 4	30	10	20
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ II	60	20	40

Назви змістовних модулів і тем «Педагогічна практика»	Кількість годин		
	денна форма		
	усього	у тому числі	
практичні		Самостійна робота	
1	2	3	4
МОДУЛЬ III. Вдосконалення індивідуальної педагогічної майстерності у контексті професійної діяльності музичного режисера			
Змістовний модуль 5. Специфіка режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над поточним репертуаром Оперної студії			
Тема 9. Визначення завдань практиканта в роботі над репертуарною виставою	6	2	4
Тема 10. Педагогічно-репетиторська робота над закріпленими виставами	24	8	16
Разом за змістовим модулем 5	30	10	20
Змістовний модуль 6. Специфіка режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проектом			
Тема 11. Окреслення педагогічно-репетиторських завдань асистентом режисера в реалізації власного проекту	6	2	4
Тема 12. Педагогічно-репетиторський процес у контексті забезпечення оригінального вирішення творчого мистецького проекту	20	8	12
ІНДЗ 3. Методологія педагогічно-репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проектом : модульна контрольна робота 3	4		4
Разом за змістовим модулем 6	30	10	20
Разом за модулем III	60	20	40
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ I+II+III	180	60	120

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. МОДУЛЬ I. Специфіка викладання фахових дисциплін на бакалавраті

4.1.1. Змістовний модуль 1.

**Організаційні засади навчального процесу
підготовки бакалавра**

Тема 1.

Особливості підготовки музичного режисера в контексті Освітньо-професійної програми бакалавра

Усвідомлення практикантом сутності та структури Освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки бакалавра музичної режисури, їх характерних ознак.

Розуміння мети програми – підготовки фахівців музичної режисури, їх здатності створювати та презентувати на сцені традиційні версії музично-театральної вистави в контексті синтезу мистецтв: драми, музики, співу, танцю, сценічного руху, акторської майстерності, сценографії тощо; організовувати злагоджену роботу творчого складу і структурних підрозділів задля художньої цілісності видовища.

Поінформованість практиканта зі специфіки ОПП: забезпечення синтезу навчального процесу з мистецькою практикою в Оперній студії, пошуково-дослідницькою діяльністю у сфері музичного театру та апробацією професійних навичок у середніх мистецьких закладах освіти.

Осміслення професійного призначення бакалавра як асистента режисера, режисера, викладача середнього мистецького закладу освіти.

Аналіз контенту загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання бакалавра музичної режисури.

Ознайомлення з переліком обов'язкових і вибіркових компонент ОПП, їх логічною послідовністю у підготовці бакалавра; формою атестацій здобувачів даного освітнього ступеня, вимогами до неї.

Тема 2.

Методика організації навчально-виховного процесу підготовки бакалавра музичної режисури

Методична послідовність засвоєння навчального процесу та змістовне наповнення фахових дисциплін підготовки бакалавра музичної режисури. Диференціація фахових дисциплін відповідно до професійного призначення бакалавра, їх систематизація за циклами і блоками підготовки.

Ознайомлення практиканта з Робочими програмами та Силабусами фахових дисциплін, навчально-методичним забезпеченням підготовки бакалавра. Аналіз їх контенту, опанування традиційними мистецькими технологіями організації навчального процесу та викладання фахових дисциплін. Участь

практиканта у подальшій розробці та поповненні пакету документації до навчального процесу.

Залучення практиканта до формування розкладу занять з фаху, усвідомлення ним специфіки аудиторної, дистанційної та змішаної форм навчання. Планування у співпраці з викладачем розкладу лекційних, практичних, індивідуальних занять та самопідготовки студентів, графіків консультацій, їх диференціація за формою навчання.

Інструктаж із техніки безпеки під час занять із фаху, прийоми надання у разі необхідності першої медичної допомоги студентам.

Фіксація творчим аспірантом організаційних засад навчального процесу підготовки бакалавра в щоденнику з проходження педагогічної практики.

4. 1. 2. Змістовний модуль 2. Методика проведення занять із фахових дисциплін у бакалавраті

Тема 3.

Визначення викладачем завдань практиканта у проведенні занять з фахових дисциплін

Відвідування практикантом занять з основних фахових дисциплін на різних етапах підготовки бакалаврів сценічного мистецтва.

Ознайомлення із навчальним планом, програмами фахової підготовки бакалаврів, їх змістовним наповненням.

Відбір з керівником практики курсів навчання та дисциплін, за якими проводитиметься педагогічна практика.

Визначення завдань практиканта на організаційно-підготовчому етапі. Вибір теми, методології заняття, означення його мети та завдань, складання плану, обрання теоретичного та практичного матеріалу для проведення заняття, підбір ілюстрацій тощо. Окреслення можливих помилок та шляхів їх подолання, визначення завдань та методичних матеріалів для самопідготовки.

Узгодження плану підготовки заняття з керівником практики, викладачем дисципліни, обраної для вдосконалення творчим аспірантом особистих педагогічних навичок.

Тема 4.

Контент проведення занять у бакалавраті із закріплених за практикантом дисциплін

Підготовка аудиторії до занять, її оснащення за необхідності відео-, аудіоапаратурою для демонстрації та прослуховування підбраного навчального матеріалу.

Представлення практиканта студентам як асистента педагога викладачем фахової дисципліни.

Проведення практикантом заняття в контексті його методології, обраної тематики, означених мети та завдань. Ілюстративний супровід навчального

матеріалу підібраними відео-, аудіо-джерелами, їх органічне поєднання з вербальною та прикладною складовими заняття.

Підведення підсумків заняття, окреслення завдань для самопідготовки, надання літературних, аудіо-, візуальних джерел для закріплення навчального матеріалу.

Аналіз проведення практикантом заняття, визначення рівня сформованості його педагогічних навичок та професійних компетентностей у викладанні фахових дисциплін при підготовці бакалавра музичної режисури.

ІНДЗ 1. Традиційні технології викладання фахових дисциплін при підготовці бакалавра музичної режисури: модульна контрольна робота 1

4. 2. МОДУЛЬ II. Специфіка викладання фахових дисциплін у магістратурі

4. 2. 1. Змістовний модуль 3. Концепт організації навчального процесу підготовки магістра

Тема 5.

Особливості підготовки музичного режисера в контексті Освітньо-наукової програми магістра

Усвідомлення практикантом відмінностей Освітньо-наукової програми (ОНП) підготовки магістра від Освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки бакалавра, її спрямованість на інноваційність, оригінальність, креативність фахівця музично-театральної сфери, його здатності до самонавчання та мобільності на ринку праці.

Розуміння особливостей мети програми магістра – підготовки висококваліфікованих фахівців музичної режисури, їх здатність створювати та презентувати на сцені оригінальні версії музично-театральної вистави у контексті інноваційних підходів до синтезу мистецтв: драми, музики, співу, танцю, сценічного руху, акторської майстерності, сценографії тощо з їх тяжінням до неосинкретизму; їх готовність до організації за новітніми технологіями злагодженої роботи творчого складу і структурних підрозділів задля забезпечення художньої цілісності видовища.

Поінформованість практиканта зі специфіки ОНП: забезпечення синтезу освітньо-наукової, творчо-професійної підготовки магістра з виробничою практикою в Оперній студії, дослідницькою діяльністю у сфері музичного театру й мистецької освіти, їх апробацією на наукових конференціях, творчих конкурсах і фестивалях.

Осміслення професійного призначення магістра як режисера, режисера-постановника, викладача вищого мистецького закладу освіти, науковця-дослідника.

Аналіз практикантом переліку обов'язкових та вибіркового компонентів ОНП, їх логічної послідовності у підготовці магістра музичної режисури, форми атестації здобувачів даного освітнього ступеня, вимог до неї.

Тема 6.

Інноваційні підходи до організації навчально-виховного процесу підготовки магістранта музичної режисури

Усвідомлення практикантом необхідності реформування професійної підготовки режисера музичного театру, викладача, дослідника в контексті вимог Болонського процесу; її модернізації та гармонізації з європейськими освітніми системами.

Ознайомлення з контентом офіційних нормативних документів: Концепцією, Стратегією розвитку Академії, Професійним стандартом та ОНП підготовки магістра. Розуміння шляхів поєднання здобутків національної та зарубіжних режисерських педагогічних шкіл задля взаємовизнання змісту фахової підготовки випускника, його мобільності у європейському освітньому та мистецькому просторі.

Осмислення шляхів реформування навчально-виховного процесу магістра музичної режисури, їх відповідність інноваційним підходам Статуту та Положенню про організацію освітнього процесу в Академії.

Розуміння специфіки організації навчального процесу крізь призму застосування інноваційних педагогічних технологій, їх диференціації відповідно до кваліфікаційних вимог магістра.

Опанування концептом Робочих програм і Силабусів навчальних дисциплін, їх методичного забезпечення у контексті новітніх досягнень музично-театрального мистецтва та фахової педагогіки.

Участь практиканта у складанні розкладу занять, графіків консультацій та контролю за успішністю навчання магістранта.

4. 2. 2. Змістовний модуль 4.

Формат проведення занять із фахових дисциплін у магістратурі

Тема 7.

Самостійність окреслення завдань практикантом у проведенні занять з фахових дисциплін

Визначення керівником практики та викладачем фахової дисципліни кандидатури магістранта, закріпленої за творчим аспірантом.

Ознайомлення практиканта з контентом фахової підготовки магістранта, специфікою його режисерсько-творчої, викладацької, науково-дослідницької роботи на даному етапі. Визначення практикантом ступеня поінформованості та стартової підготовки магістранта в обраних ним напрямках діяльності, встановлення відповідності очікуваних результатів можливостям магістранта.

Самостійне визначення практикантом у співпраці з магістрантом завдань із досягнення запланованих результатів роботи; окреслення методичної послідовності дій задля успішного виконання завдань.

Підбір практикантом інтерактивних форм методів, засобів навчання і контролю, їх відповідність окресленим завданням, індивідуальним психолого-фізіологічним особливостям та можливостям магістранта.

Налагодження співпраці практиканта із закріпленим магістрантом за принципом «суб'єкт – суб'єкт», використання студентоцентрованого, особистісно-орієнтованого підходу в роботі з ним.

Тема 8.

Концепт проведення занять в магістратурі із закріплених за практикантом дисциплін

Основна ключова дисципліна професійної підготовки магістра – «Режисура музичного театру (Фах)». Її основне завдання – постановка оригінальної версії музично-театральної вистави у синтезі різних видів мистецтв завдяки спільним зусиллям постановочної групи, творчого виконавського складу та технічних служб, спрямованих на досягнення художньої цілісності видовища.

Співпраця практиканта з магістрантом над обговоренням основних компонентів постановочного плану майбутньої вистави: режисерського аналізу обраного твору, режисерського задуму вистави, режисерського втілення задуму.

Допомога магістрантові у створенні доброзичливої атмосфери при узгодженні постановочної групи концептуального бачення вистави, під час роботи з виконавським складом при втіленні режисерського задуму.

Використання індивідуальних форм занять у роботі зі співаками-акторами по створенню цілісних вокально-сценічних образів персонажів.

Використання дрібногрупових занять у роботі над вокальними ансамблями, відпрацювання узгодженості та злагодженості їх виконання.

Використання групових – колективних форм занять у роботі над масовими хоровими, пластичними та балетними сценами.

Спрямування практикантом роботи магістранта під час рояльних та оркестрово-сценічних репетицій. Спільне обговорення їх результатів, внесення за необхідності коректив під час втілення вистави задля її відповідності загальній концепції, узгодженій постановочною групою.

Консультації практикантом магістранта з підготовки вистави до випуску, прем'єрного показу та можливостей її подальшої репертуарної експлуатації.

ІНДЗ 2. Інноваційні технології викладання фахових дисциплін при підготовці магістра музичної режисури: модульна контрольна робота 2

4. 3. МОДУЛЬ III. Вдосконалення індивідуальної педагогічної майстерності в контексті професійної діяльності музичного режисера

4. 3. 1. Змістовний модуль 5. Специфіка режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над поточним репертуаром Оперної студії

Тема 9.

Визначення завдань практиканта в роботі над репертуарною виставою

Перегляд поточного репертуару Оперної студії, закріплення за практикантом вистав, що потребують вводу нових виконавців та переопрацювання.

Ознайомлення практиканта з режисерсько-постановочною концепцією обраної вистави, завданнями кожного структурного підрозділу по створенню цілісного музично-театрального твору.

Окреслення змісту педагогічно-репетиторської роботи практиканта із вводу нових виконавців у виставу, втілення їх рольових завдань.

Пошук режисерсько-педагогічних прийомів, методів, засобів з органічного злиття нових виконавців із іншими учасниками вистави.

Складання графіку їх репетиційної роботи.

Тема 10.

Педагогічно-репетиторська робота над закріпленими виставами

Педагогічно-репетиторська робота з новими виконавцями по втіленню їх рольових завдань у контексті концептуальної розробки вистави режисерсько-постановочною групою.

Поступовий ввід нових виконавців у ансамблеві та масові мізансцени. Сполучення індивідуальних та колективних режисерсько-педагогічних форм і методів роботи в репетиційному процесі по органічному вводу нових виконавців у виставу.

Репетиторська робота над досягненням взаємодії новачків з іншими виконавцями у вирішенні мізансцен, їх цілісності та дієвості.

Досягнення художньої образності та достовірності у розкритті драматургії твору в контексті репетиційного процесу та підготовки вистави до випуску.

Внесення коректив у роботу з виконавцями, їх взаємодію зі структурними підрозділами відповідно до зауважень та пропозицій режисерсько-постановочної групи вистави, керівника практики. Апробація вистави на глядача.

Визначення професійної спроможності практиканта до самостійної режисерсько-педагогічної діяльності у музичному театрі за результатами аналізу виконаних завдань під час підготовки та випуску вистави.

4. 3. 2. Змістовний модуль 6. Специфіка режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проектом

Тема 11. Окреслення педагогічно-репетиторських завдань асистентам режисера в реалізації власного проекту

Обрання із закріплених за практикантом магістрантів асистентів режисера із втілення аспірантом власного творчого мистецького проекту. Ознайомлення їх з режисерським аналізом обраного твору. Введення асистента режисера у склад постановочної групи задля обговорення і узгодження режисерського задуму вистави, концептуального бачення його реалізації.

Визначення асистентам режисера педагогічно-репетиторських завдань у роботі з виконавським складом, узгодження їх поетапності, логічної послідовності, завершеності в окремих мізансценах, злиття в єдину цілісність вистави.

Закріплення за асистентами режисера окремих виконавців і мізансцен. Співпраця практиканта з асистентами над уточненням і конкретизацією завдань виконавцям у певних мізансценах.

Спільний пошук та обговорення оптимальних форм постановочного процесу, креативних методів і засобів надання виконавцям інформації, роботи з ними, контролю над виконанням окреслених завдань.

Складання графіку постановочної роботи та репетиційного процесу, узгодження всіх позицій графіку з членами постановочної групи та виконавським складом.

Затвердження асистентів режисера відповідальними за виконання певних завдань із забезпечення графіку постановочного та репетиційного процесів.

Тема 12.

Педагогічно-репетиторський процес у контексті забезпечення оригінального вирішення творчого мистецького проекту

Робота практиканта і асистентів режисера з поетапного вирішення завдань постановочного та репетиційного процесів.

Режисерське забезпечення технології постановочного процесу автором творчого мистецького проекту – практикантом. Допомога у доведенні його до логічної завершеності – одне з ключових завдань асистентів режисера.

Координація практикантом зусиль постановочної групи, виконавського складу та технічних служб із забезпечення художньої цілісності вистави, її оригінального вирішення.

Педагогічно-репетиторська робота практиканта та асистентів режисера з виконавцями по відпрацюванню окремих мізансцен, психологічному поглибленню образів персонажів завдяки комплексному застосуванню різноманітних художніх засобів виразності, пошуку і втіленню їх нового синтезу.

Забезпечення практикантом контролю за поетапністю виконання завдань постановочно-репетиційного процесу, з'ясування проблемних місць, своєчасне внесення коректив задля відповідності реалізації проекту його творчому задуму.

Комплексне виконання практикантом режисерських завдань як передбачливого репертуарного політика, творця креативного задуму, організатора-постановника його оригінальної версії, педагога-репетитора, маркетолога, імпресарію – запорука успішної реалізації інтелектуальних можливостей майбутнього доктора мистецтва, його мобільності на мінливому ринку музично-театральних послуг.

ІНДЗ 3. Методологія педагогічно-репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проектом: модульна контрольна робота 3

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інноваційні технології мистецької освіти в контексті модернізації професійної підготовки фахівця музично-театральної сфери	4
2	Концепт освітніх технологій у підготовці фахівця музично-театральної сфери: специфіка структурних компонентів	4
3	Концепт педагогічних технологій у підготовці фахівця музично-театральної сфери: специфіка моделей навчально-виховного процесу та управління ним	4
4	Концепт навчальних технологій у підготовці фахівця музично-театральної сфери: модель удосконалення форм і змісту викладання фахових дисциплін	4
5	Система організації навчального процесу з підготовки фахівця музично-театральної сфери в контексті інноваційних технологій вищої мистецької освіти	4
	Разом:	20

5. 1. Завдання, плани і методичні вказівки до семінарських занять

Семінар 1. Інноваційні технології мистецької освіти в контексті модернізації професійної підготовки фахівця музично-театральної сфери

Завдання: усвідомлення сутності понять: освітні, педагогічні, навчальні технології мистецької освіти, розуміння особливостей їх проявів і взаємозв'язку в інноваційній сфері.

План

1. Поняття «інновація», «інноватика», «інноваційна технологія», особливості їх проявів у мистецькій освіті.
2. Стратегія модернізації музично-театральної освіти, її відбиття в освітніх мистецьких технологіях.
3. Тактика реформування музично-театральної освіти, її відбиття в педагогічних мистецьких технологіях.
4. Концепт професійної підготовки фахівця з музичної режисури, його відбиття в навчальних мистецьких технологіях.
5. Аналіз прикладів специфічних проявів інноваційних мистецьких технологій крізь призму режисерсько-постановочної, науково-педагогічної, пошуково-дослідницької діяльності у сфері музичного театру.

Методичні вказівки

Під час відповіді звернути увагу на дискусійний характер викладу матеріалу, необхідність порівняння європейської та національної моделей мистецької освіти із синтезуванням досягнень вітчизняного та зарубіжного досвіду у підготовці фахівців музично-театральної сфери діяльності.

Рекомендована література: 1, 2, 6, 7, 11-13, 19, 21, 22, 24, 27, 30-41.

Семінар 2. Концепт освітніх технологій у підготовці фахівця музично-театральної сфери: специфіка структурних компонентів

Завдання: адаптація інноваційних освітніх технологій до специфіки підготовки фахівця музично-театральної сфери: режисера музичного театру, викладача фахових дисциплін, науковця-дослідника.

План

1. Концепція музично-театральної освіти крізь призму наскрізної підготовки фахівця в умовах нової євроінтеграційної парадигматики.
2. Стратегія реформування музично-театральної освіти з акумулюванням вітчизняного досвіду та сучасних тенденцій міжнародного партнерства.
3. Гармонізація національних та міжнародних стандартів вищої мистецької освіти.
4. Профілі освітніх програм підготовки фахівця в контексті формування режисерських освітніх систем.
5. Аналіз прикладів специфічних проявів інноваційних освітніх мистецьких технологій крізь призму режисерсько-постановочної, науково-педагогічної, пошуково-дослідницької діяльності у сфері музичного театру.

Методичні вказівки

Під час відповіді звернути увагу на необхідність дотримання алгоритму розробки і застосування освітніх мистецьких технологій від основоположних до специфічних, забезпечуючи синтез освітньої, наукової, професійної підготовки фахівця із творчою практикою, апробацією власного доробку студента на

наукових конференціях, творчих конкурсах і фестивалях, зберігаючи принцип наступності різних її рівнів у комплексних типах навчальних закладів.

Рекомендована література: 1, 2, 6, 7, 11-13, 18, 19, 21, 22, 24, 27, 28, 30-41.

Семінар 3. Концепт педагогічних технологій у підготовці фахівця музично-театральної сфери: специфіка моделей навчально-виховного процесу та управління ним

Завдання: адаптація інноваційних педагогічних технологій до специфіки підготовки фахівця музично-театральної сфери задля створення нових моделей навчально-виховного процесу та управління ним.

План

1. Технологія розвивального навчання, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
2. Технологія колективного та групового способу навчання, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
3. Технологія розвитку критичного мислення, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
4. Технологія інтерактивного навчання, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
5. Технологія модульного навчання, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
6. Технологія мотивації успіхом, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
7. Технологія рівневої диференціації, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
8. Інтегральна педагогічна технологія, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
9. Технологія навчання як дослідження, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
10. Аналіз прикладів специфічних проявів інноваційних педагогічних мистецьких технологій крізь призму режисерсько-постановочної, науково-педагогічної, пошуково-дослідницької діяльності у сфері музичного театру.

Методичні вказівки

Під час відповіді звернути увагу на особливості проявів педагогічних технологій в організації навчально-виховного процесу та управління ним, прогнозовані результати навчання, позитивні аспекти та недоліки, способи їх подолання шляхом оптимального комплексного підбору декількох із них відповідно до кваліфікаційних вимог фахівця з музичної режисури.

Рекомендована література: 1-4, 6, 7, 9, 11, 13, 19-23, 26, 27, 35, 37-41.

Семінар 4. Концепт навчальних технологій у підготовці фахівця музично-театральної сфери: модель удосконалення форм і змісту викладання фахових дисциплін

Завдання: адаптація інноваційних навчальних технологій до специфіки підготовки фахівця музично-театральної сфери в контексті удосконалення методики викладання фахових дисциплін.

План

1. Технологія проблемного навчання, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
2. Технологія ігрового моделювання, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
3. Кейс-технологія, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
4. Проектна технологія, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
5. Технологія сугестивного навчання, її сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
6. Сучасні інформаційно-комунікативні технології, їх сутність, характерні ознаки, прояви в музично-театральній освіті.
7. Аналіз прикладів специфічних проявів інноваційних навчальних мистецьких технологій крізь призму режисерсько-постановочної, науково-педагогічної, пошуково-дослідницької діяльності у сфері музичного театру.

Методичні вказівки

Під час виступу звернути увагу на підбір навчальних технологій відповідно до специфіки фахової дисципліни відповідно до рівня освіти, кваліфікаційних вимог фахівця музично-театральної сфери; на визначення принципів, форм, методів, засобів навчання та контролю; на позитивні аспекти та недоліки означених технологій, способи їх подолання шляхом оптимізації сполучення декількох із них.

Рекомендована література: 1, 2, 5-8, 10, 11, 13-16, 19-22, 27, 29, 31, 35, 37, 38, 40.

Семінар 5. Система організації навчального процесу з підготовки фахівця музично-театральної сфери в контексті інноваційних технологій вищої мистецької освіти

Завдання: застосування інноваційних підходів із організації навчально-виховного процесу підготовки фахівця музично-театральної сфери відповідно до сучасної євроінтеграційної парадигматики.

План:

1. Особливості контенту підготовки режисера музичного театру, викладача-дослідника крізь призму застосування інноваційних освітніх технологій у процесі підготовки фахівця.
2. Новітні моделі навчально-виховного процесу в контексті застосування інноваційних педагогічних мистецьких технологій підготовки фахівця.

3. Методичне забезпечення мистецьких дисциплін відповідно до профілю підготовки фахівця крізь призму застосування інноваційних навчальних мистецьких технологій.
4. Аналіз прикладів специфічних проявів організації навчально-виховного процесу підготовки фахівця крізь призму режисерсько-постановочної, науково-педагогічної, пошуково-дослідницької діяльності у сфері музичного театру.

Методичні вказівки

Під час виступу звернути увагу на взаємоузгодження освітніх, педагогічних, навчальних технологій у системі підготовки фахівця музично-театральної сфери, синтезування традиційних та інноваційних підходів задля ефективності навчання, його відповідності соціокультурним вимогам доби інформаційного суспільства.

Рекомендована література: 1, 2, 6, 7, 11, 17, 19-22, 25, 31, 35, 37, 38, 40, 41.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Т.1	Опрацювання Освітньо-професійної програми підготовки бакалавра музичної режисури крізь призму кваліфікаційних вимог фахівця	4
Т.2	Опрацювання Робочих програм і Силабусів фахових дисциплін підготовки бакалавра музичної режисури в контексті планування та організації навчального процесу	4
Т.3	Обрання традиційної методології проведення занять для бакалаврів, підбір дидактичного та ілюстративного матеріалу	4
Т.4	Складання планів проведення занять для бакалаврів з використанням традиційних мистецьких технологій	4
Т.5	Опрацювання Освітньо-наукової програми підготовки магістра музичної режисури крізь призму кваліфікаційних вимог фахівця	4
Т.6	Опрацювання Робочих програм і Силабусів фахових дисциплін підготовки магістра музичної режисури в контексті планування та організації навчального процесу	4
Т.7	Обрання інноваційної методології проведення занять для магістрів музичної режисури, підбір дидактичного та ілюстративного матеріалу	4
Т.8	Складання планів проведення занять для магістрів із використанням інноваційних мистецьких технологій	4

T.9	Аналіз поточного репертуару Оперної студії в контексті специфіки педагогічно-репетиторської роботи з виконавцями	4
T.10	Підбір власних психолого-педагогічних прийомів для репетиторської роботи із вводу нових виконавців у виставу	4
T.11	Аналіз проблемних місць власного творчого мистецького проекту для визначення завдань асистентам режисера	
T.12	Аналіз постановочно-репетиційного процесу власного творчого мистецького проекту задля відповідності режисерському задуму	
ІНДЗ	Реферат	10
	Разом:	50

6. 1. Завдання і методичні вказівки до самостійної роботи творчих аспірантів

Тема 1. Опрацювання Освітньо-професійної програми підготовки бакалавра музичної режисури крізь призму кваліфікаційних вимог фахівця

Завдання: формування здатності диференціації контенту фахової підготовки бакалавра відповідно до його професійної кваліфікації.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу ґрунтовному аналізу структурних компонентів ОПП, їх взаємозв'язку, логічній послідовності розкриття алгоритму фахової освіти бакалавра; відповідності професійних компетентностей і програмних результатів навчання його кваліфікаційним вимогам.

Рекомендована література: 2, 4, 6, 7, 17, 19, 30, 31, 33, 35-37, 39-40.

Тема 2. Опрацювання Робочих програм і Силабусів фахових дисциплін підготовки бакалавра музичної режисури в контексті планування та організації навчального процесу

Завдання: формування здатності організації навчального процесу підготовки бакалавра відповідно до специфіки фахових дисциплін, їх змістовного наповнення.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу аналізу особливостей викладання фахових дисциплін із метою визначення пріоритетних форм, методів, засобів навчання і контролю, які сприятимуть формуванню професійних компетентностей і програмних результатів навчання за певними кваліфікаційними вимогами.

Рекомендована література: 2, 4, 6, 7, 17-20, 23, 30, 31, 33, 35-37, 39-40.

Тема 3. Обрання традиційної методології проведення занять для бакалаврів, підбір дидактичного та ілюстративного матеріалу

Завдання: формування здатності визначати оптимальну традиційну методологію для викладу навчального матеріалу певної фахової дисципліни, обирати відповідне ілюстративне забезпечення.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу ґрунтовному аналізу традиційної методології навчання з метою обрання найбільш ефективної та результативної для видів і форм занять, що застосовуються при опануванні певною дисципліною, доповнювати її ретельно підібраними ілюстративним матеріалом задля розкриття шляхів вирішення проблемної ситуації.

Рекомендована література: 2, 4, 6, 7, 17-20, 23, 30, 35-37, 39-40.

Тема 4. Складання планів проведення занять для бакалаврів з використанням традиційних мистецьких технологій

Завдання: формування здатності підготовки занять із фахових дисциплін бакалавра з дотриманням логічної послідовності структурних компонентів викладу навчального матеріалу.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу чіткому і логічному викладу навчального матеріалу в плані проведення заняття, визначаючи: тему, мету, завдання, перелік питань, що розглядатимуться, методи навчання і контролю, ілюстративні та аудіоматеріали, завдання для самопідготовки, її ресурсне забезпечення.

Рекомендована література: 2, 4, 6, 7, 17-20, 23, 30, 35-37, 39-40.

ІНДЗ 1. Традиційні технології викладання фахових дисциплін при підготовці бакалавра музичної режисури: модульна контрольна робота 1

Завдання: формування здатності обирати оптимальні традиційні мистецькі педагогічні та навчальні технології у відповідності до специфіки контенту фахових дисциплін підготовки бакалавра.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу ґрунтовному аналізу режисерських педагогічних систем із творчим переосмисленням їх досягнень у власній викладацькій діяльності, знаходячи індивідуальні педагогічні прийоми викладу навчального матеріалу задля його ефективного засвоєння бакалаврами.

Література: обирається практикантом індивідуально у відповідності до контенту модульної контрольної роботи 1, специфіки обраної фахової дисципліни.

Тема 5. Опрацювання Освітньо-наукової програми підготовки магістра музичної режисури крізь призму кваліфікаційних вимог фахівця

Завдання: формування здатності диференціації контенту фахової підготовки магістра відповідно до його професійної кваліфікації.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу ґрунтовному аналізу відмінностей концепту структурних компонентів ОНП магістра від контенту ОПІ бакалавра, інноваційної спрямованості магістерської підготовки, професійні компетентності та програмні результати навчання якої дозволяють фахівцю другого освітнього ступеня бути більш мобільним і затребуваним на ринку музично-театральних послуг.

Рекомендована література: 2, 4, 6, 7, 15-20, 23, 30-32, 34-40.

Тема 6. Опрацювання Робочих програм і Силабусів фахових дисциплін підготовки магістра музичної режисури в контексті планування та організації навчального процесу

Завдання: формування здатності підбору інноваційних підходів до організації навчально-виховного процесу підготовки магістра відповідно до концепту фахових дисциплін.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу ґрунтовному аналізу концепту Робочих програм і Силабусів фахових дисциплін із метою виявлення інтерактивних форм, методів, засобів проведення занять і контролю, їх відповідності змісту підготовки магістра на певному етапі його навчання.

Рекомендована література: 2, 4, 6, 7, 15-20, 23, 30-32, 34-40.

Тема 7. Обрання інноваційної методології проведення занять для магістрів музичної режисури, підбір дидактичного та ілюстративного матеріалу

Завдання: формування здатності обирати оптимальну інноваційну методологію викладу навчального матеріалу згідно зі специфікою певної фахової дисципліни, відповідним підбором дидактичного та ілюстративного матеріалу.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу ґрунтовному аналізу інноваційної методології підготовки магістрів із метою обрання найбільш ефективної та результативної відповідно до видів і форм занять певної фахової дисципліни, доповнюючи її ретельно підібраним ілюстративним матеріалом задля розкриття шляхів вирішення проблемних ситуацій.

Література: 2, 4, 6, 7, 15-20, 23, 30-32, 35-40.

Тема 8. Складання планів проведення занять для магістрів із використанням інноваційних мистецьких технологій

Завдання: формування здатності підготовки занять із фахових дисциплін магістра в контексті інноваційних підходів до викладу алгоритму навчального матеріалу.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу чіткій і логічній структурі побудові заняття, відповідності обрання інтерактивних форм, методів, засобів навчання і контролю певному етапу опанування фаховою дисципліною, їх спрямування на розвиток інтелектуального потенціалу магістра, креативності та оригінальності його мислення.

Рекомендована література: 2, 4, 6, 7, 15-20, 23, 30-32, 35-40.

ІНДЗ 2. Інноваційні технології викладання фахових дисциплін при підготовці магістра музичної режисури: модульна контрольна робота 2

Завдання: формування здатності обирати оптимальні інноваційні мистецькі технології у відповідності до специфіки і контенту фахових дисциплін підготовки магістра.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу ґрунтовному аналізу інноваційних технологій, визначаючи найбільш відповідні специфіці підготовки магістра музичної режисури, дотримуючись їх дотичності у розкритті стратегії (освітні), тактики (педагогічні), змістовності фахового компоненту (навчальні) мистецької освіти.

Література: визначається практикантом індивідуально у відповідності до концепту модульної контрольної роботи 2 специфіки обраної фахової дисципліни.

Тема 9. Аналіз поточного репертуару Оперної студії в контексті специфіки педагогічно-репетиторської роботи з виконавцями

Завдання: формування готовності практиканта до виконання педагогічно-репетиторської роботи в Оперній студії як навчальній формі музичного театру.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу ґрунтовному аналізу творчих можливостей нових виконавців, які вводяться в репертуарні вистави Оперної студії задля визначення режисерсько-педагогічних завдань для органічної взаємодії з іншими виконавцями під час репетицій.

Рекомендована література: 1-3, 5, 8-16, 18, 21, 22, 24-29, 30, 32-35, 38-40.

Тема 10. Підбір власних психолого-педагогічних прийомів для репетиторської роботи із вводу нових виконавців у виставу

Завдання: формування у практиканта здатності вибору власних психолого-педагогічних прийомів досягнення органічності виконання рольових завдань новачками при вводиті їх у репертуарну виставу.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу індивідуальному підбору педагогічних прийомів роботи з новачками по створенню художньо-цілісних образів персонажів, спираючись на психолого-фізіологічні особливості і можливості виконавців, при необхідності корегуючи їх рольові завдання.

Рекомендована література: 1-3, 5, 8-16, 18, 21, 22, 24-29, 30, 32-35, 38-40.

Тема 11. Аналіз проблемних місць власного творчого мистецького проекту для визначення завдань асистентам режисера

Завдання: формування здатності до комплексного аналізу режисерського задуму творчого мистецького проекту задля визначення проблемних місць в його реалізації та шляхів їх подолання.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу ґрунтовному всебічному аналізу режисерського задуму проекту всіма членами постановочної групи з визначенням проблемних місць, що потребують особливої уваги для їх подолання; окреслити завдання асистентам режисера із виправлення ситуації під час репетиційного процесу.

Рекомендована література: 1-3, 5, 8-16, 18, 21, 22, 24-29, 30, 32-35, 38-40.

Тема 12. Аналіз постановочно-репетиційного процесу власного творчого мистецького проекту задля відповідності режисерському задуму

Завдання: формування здатності до комплексного аналізу постановочно-репетиційного процесу з метою з'ясування невідповідностей режисерському задуму та їх усунення.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу ґрунтовному аналізу мізансцен, перевіряючи відповідність їх втілення концептуальному режисерському баченню проекту. У разі невідповідності визначити разом із асистентами шляхи виправлення проблемної ситуації, скорегувавши педагогічно-репетиторські прийоми в роботі з виконавцями.

Рекомендована література: 1-3, 5, 8-16, 18, 21, 22, 24-29, 30, 32-35, 38-40.

ІНДЗ 3. Методологія педагогічно-репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проектом: модульна контрольна робота 3

Завдання: формування готовності до здійснення педагогічно-репетиторської діяльності в музичному театрі з урахуванням індивідуальних психолого-фізіологічних особливостей і можливостей виконавців у відповідності до рольових завдань.

Методичні вказівки

Під час самопідготовки приділити увагу психолого-педагогічному аспекту створення цілісних художніх образів персонажів у відповідності до їх рольових завдань, розкриваючи його крізь призму виконання технології постановочно-репетиторського процесу в реалізації творчого мистецького проекту.

Рекомендована література: визначається практикантом індивідуально у відповідності до концепту модульної контрольної роботи 2 специфіки обраної фахової дисципліни.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

7. 1. Методи навчання

Аспірантоцентрований, особистісно-орієнтований підхід у викладанні з використанням традиційних та інноваційних методів навчання і самонавчання.

Вербальний: лекція, навчальна дискусія, обговорення.

Наочний: перегляд візуальних матеріалів (відео, ілюстрації, фотографії).

Аналітичний: аналіз аудіо-відеоматеріалів, ілюстрацій.

Мистецтвознавчий: типологічний, жанровий, стилістичний, інтерпретаційний.

Дистанційний: online лекції, вебінари, консультації в Zoom та Skype, платформа Moodle.

7. 2. Методичні рекомендації щодо ІНДЗ

Модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковою складовою підсумкового контролю навчальних досягнень творчих аспірантів з дисципліни «Педагогічна практика». Завдання МКР полягають в опануванні специфікою структурної побудови навчально-виховного процесу з фахової підготовки бакалавра (2 семестр), магістра (4 семестр), в оволодінні особливостями педагогічно-репетиторської роботи над оперною виставою (6 семестр).

Виконання МКР спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння творчими аспірантами навчального матеріалу. У змісті мають бути розкриті історичні, теоретичні, практичні аспекти режисури як професії та мистецтва; головні напрями її розвитку; режисерські системи та видатні постаті, чия творчість й педагогічна майстерність вплинули на становлення театральної освіти. На цьому підґрунті надається методологія навчально-виховного процесу підготовки бакалавра/магістра музичної режисури, технологія педагогічно-репетиторської роботи над виставою у музичному театрі. У даному контексті висвітлюватимуться наступні аспекти: обґрунтування вибору теми заняття/репетиційного процесу, встановлення міждисциплінарних зв'язків, формулювання мети і творчого завдання, складання плану заняття/репетиційного процесу, визначення способів вирішення творчого завдання, виклад методики проведення заняття/репетиційного процесу, оцінювання художньо-творчих результатів, визначення завдань для самопідготовки.

При написанні роботи використовується науковий стиль із дотриманням ustalених термінів. Матеріал має викладатися у логічній послідовності. Роботу не слід перенавантажувати цитатами, звертаючи увагу на власний аналіз режисерських педагогічних систем. При застосуванні цитат обов'язкове посилання на першоджерело.

Модульна контрольна робота повинна завершуватися висновками, чіткими і лаконічними, де узагальнені оцінки та надані практичні рекомендації. Можливо стисло вказати на перспективи подальшого дослідження даної проблеми.

Робота розпочинається з титульного листа, де зазначаються: навчальний заклад, факультет, кафедра, назва роботи; дисципліна, прізвище, ім'я, по-батькові творчого аспіранта, рік навчання, курс, спеціальність та спеціалізація; прізвище та ініціали викладача, його науковий ступінь, вчене/почесне звання; місцезнаходження закладу та рік виконання. Далі послідовно викладаються: план, основний зміст, умовні скорочення (якщо є), список використаної літератури, ілюстровані додатки.

Обсяг роботи – до 0,5 авторського аркуша. Текст виконується українською мовою на комп'ютері, на одному боці аркуша білого паперу формату А-4. Робота друкується в Word 6.0 (7.0) for Windows. Розміри полів: верхнє і нижнє – 20 мм, праве – 10 мм, ліве – 30 мм. Тип шрифту Times New Roman, розмір шрифту 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Номер сторінки ставиться внизу по центру.

Література: підбирається згідно з обраною темою.

7. 3. Методичні рекомендації щодо змішаної форми навчання

Карантинні обмеження призвели до необхідності запровадження дистанційного навчання із широкомасштабним застосуванням онлайн-технологій та змішаного (аудиторного та дистанційного) навчання з поєднанням безпосередньої та опосередкованої форми взаємодії студентів і викладачів.

Загалом теоретичні дисципліни можуть викладатися при необхідності у формі дистанційного навчання (онлайн-лекції, вебінари, прес-конференції тощо), використовуючи Zoom/Skype/Messenger/Meet, домашні завдання можуть надсилатися у Viber та Telegram.

Дисципліна «Інноваційні технології в мистецькій освіті» хоча і є теоретичною, але передбачає застосування опанованого навчального матеріалу у суто прикладній – музично-театральній сфері, яка у якості сценографічного оформлення оперних вистав використовує сценічний дизайн, мультимедійні арт-технології, водні екран та підлогу, світлову та лазерну техніку, піротехнічні засоби, різноманітні спецефекти, ароматехніку тощо.

Враховуючи дані обставини, переважною повинна залишатися форма аудиторних занять із можливістю спільного перегляду, прослуховування, обговорення та дискусій викладача і студентів зі спільним пошуком оригінальних рішень в умовах, максимально наближених до театральних, виробничих.

Але локдаун та інші карантинні обмеження спонукають викладача шукати оптимальні варіанти змішаного навчання. Так більш теоретична частина, пов'язана з ознайомленням, опрацюванням і систематизацією літературних джерел, виконанням письмових завдань, підготовкою навчально-методичного забезпечення може проводитися при необхідності у формі дистанційного навчання.

Щодо використання частини тем, пов'язаних із опануванням педагогічних, навчальних технологій та організації навчального процесу з підготовки режисера музичного театру, які потребують ілюстративно-пояснювального, дискусійного

способу проведення занять із аналізом новітніх досягнень у сценографічному оформленні оперних вистав та їх режисерських інтерпретаціях, їх краще організовувати в аудиторній формі з безпосереднім спілкування викладача зі студентами.

Пошук оптимізації дистанційної та аудиторної форм занять при змішаному навчанні дозволить забезпечити якісну та ефективну підготовку фахівця музично-театральної сфери зі спрямуванням її на режисерсько-творчу, науково-педагогічну, пошуково-дослідницьку діяльність.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Міжсесійний (поточний) контроль

Вербальний: співбесіда, контрольне опитування, відповідь на семінарі.

Аналітичний: аналіз матеріалів до семінарів.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Комплексний екзамен: білети, реферат, його захист.

Засоби діагностики успішності навчання

Усна відповідь на питання екзаменаційних білетів.

Аналіз реферату.

Доповідь на захисті реферату.

Графік контролю за самостійною роботою творчих аспірантів

Поточний контроль та самостійна робота										Підсум. контроль		
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2					Екзамен		
Т.1	С.1	Т.2	С.2	Т.3	С.3	Т.4	С.4	Т.5	С.5	Б	ІНДЗ	ЗР
СП	ВС	НД	ВС	КО	ВС	СП	ВС	К	ВС	УВ	АР	Д

Умовні позначення:

Т1, Т2...Т5 – теми змістовних модулів

С1...С5 – семінари

Б – білети

ІНДЗ – індивідуальне науково-дослідне завдання

АР – аналіз реферату

ЗР – захист реферату

СП – співбесіда

НД – навчальна дискусія

КО – контрольне опитування

К – колоквиум

ВС – виступ на семінарі

УВ – усна відповідь

Д – доповідь

9. ЗАЛІКОВІ ТА ІСПИТОВІ ПИТАННЯ

1 семестр – залік

1. Визначити мету і завдання педагогічної практики, її місце в системі підготовки фахівця музичної режисури.
2. Визначити сутність і структуру ОПП підготовки бакалавра музичної режисури, її характерні ознаки.
3. У чому полягає мета ОПП підготовки бакалавра музичної режисури?
4. За якими професійними кваліфікаціями здійснюється підготовка бакалавра музичної режисури?
5. Які дисципліни входять до обов'язкової та вибіркової компонент ОПП бакалавра?
6. Визначити сутність і структуру Робочої програми фахової дисципліни підготовки бакалавра.
7. Визначити сутність і структуру Силабусу фахової дисципліни підготовки бакалавра.
8. У чому полягають особливості організації навчально-виховного процесу підготовки бакалавра музичної режисури?

2 семестр – залік

1. Які традиційні мистецькі педагогічні технології Ви оберете для організації навчального процесу бакалаврів музичної режисури?
2. Які традиційні мистецькі навчальні технології Ви оберете для викладання певної фахової дисципліни в бакалавраті?
3. Назвіть традиційні види і форми проведення занять із фахових дисциплін у бакалавраті, надайте їх характеристики.
4. Які традиційні форми, методи, засоби навчання Ви оберете для викладання певної фахової дисципліни в бакалавраті?
5. Які традиційні форми, методи, засоби контролю Ви оберете для викладання певної фахової дисципліни в бакалавраті?
6. З яких структурних компонентів складається план проведення заняття? Надайте їх характеристики.
7. Який дидактичний матеріал Ви оберете для викладання певної фахової дисципліни в бакалавраті?
8. Який ілюстративний матеріал Ви оберете для викладання певної фахової дисципліни в бакалавраті?

3 семестр – залік

1. Визначити відмінності ОНП підготовки магістра від ОПП підготовки бакалавра музичної режисури.
2. Охарактеризуйте спрямованість ОНП підготовки магістра музичної режисури.
3. У чому полягає мета ОНП підготовки магістра музичної режисури?

4. За якими професійними кваліфікаціями здійснюється підготовка магістра музичної режисури?
5. Які дисципліни входять до обов'язкової та вибіркової компонент ОНП магістра?
6. У чому полягають відмінності Робочих програм фахових дисциплін підготовки магістра?
7. У чому полягають відмінності Силабусів фахових дисциплін підготовки магістра?
8. У чому полягають відмінності організації навчально-виховного процесу підготовки магістра музичної режисури?

4 семестр – залік

1. Які інноваційні мистецькі педагогічні технології Ви оберете для організації навчального процесу магістрів музичної режисури?
2. Які інноваційні мистецькі навчальні технології Ви оберете для викладання певної фахової дисципліни в магістратурі?
3. Назвіть інноваційні види і форми проведення занять із фахових дисциплін у магістратурі, надайте їх характеристику.
4. Які інноваційні форми, методи, засоби навчання Ви оберете для викладання певної фахової дисципліни в магістратурі?
5. Які інноваційні форми, методи, засоби контролю Ви оберете для викладання певної фахової дисципліни в магістратурі?
6. Надайте характеристику специфіки структурних компонентів проведення заняття з певної фахової дисципліни в магістратурі.
7. Який дидактичний матеріал Ви оберете для викладання певної фахової дисципліни в магістратурі?
8. Який ілюстративний матеріал Ви оберете для викладання певної фахової дисципліни в магістратурі?

5 семестр – залік

1. Які зарубіжні оперні твори входять до репертуару Оперної студії? Надайте їх характеристику.
2. Які українські оперні твори входять до репертуару Оперної студії? Надайте їх характеристику.
3. На Ваш погляд, як повинні виконуватися зарубіжні оперні твори в Оперній студії: мовою оригіналу чи українською? Обґрунтуйте, чому.
4. Визначити завдання постановочної групи виконавського складу та технічних служб по створенню художньої цілісності вистави.
5. Визначити контент педагогічно-репетиторської роботи над репертуарною виставою Оперної студії.
6. Визначити Ваші завдання як практиканта із вводу нових виконавців у репертуарну виставу.
7. Визначити психолого-педагогічні прийоми роботи з виконавцями під час репетиційного процесу в Оперній студії.

8. Визначити особливості репетиційної роботи з солістами, виконавцями ансамблевих номерів та масових хорових сцен.

6 семестр – екзамен

1. За якими критеріями Ви обирали асистентів режисера для власного творчого мистецького проекту?
2. У чому полягала співпраця режисера-постановника з асистентами режисера у втіленні творчого мистецького проекту?
3. Які педагогічно-репетиторські завдання Ви визначили для асистентів режисера в реалізації творчого мистецького проекту?
4. За якими виконавцями були закріплені Ваші асистенти режисера? У чому полягала сутність їх роботи зі співаками-акторами?
5. За якими мізансценами були закріплені Ваші асистенти режисера? У чому полягала сутність їх роботи з відпрацюванням мізансцен?
6. Які власні педагогічні прийоми були використані Вами для поглиблення психологізації образів персонажів?
7. Які форми контролю за поетапністю виконання завдань постановочно-репетиційного процесу були Вами задіяні у творчому мистецькому проекті?
8. Яким чином здійснювалася координація зусиль постановочної групи, виконавського складу та технічних служб для забезпечення художньої цілісності творчого мистецького проекту?

9. 1. Програми заліків та екзамену. Вимоги до них

Програма

1 семестр – залік

Організаційні засади навчального процесу підготовки бакалавра.

2 семестр – залік

Методика проведення занять із фахових дисциплін у бакалавраті.

3 семестр – залік

Концепт організації навчального процесу підготовки магістра.

4 семестр – залік

Формат проведення занять із фахових дисциплін у магістратурі.

5 семестр – залік

Специфіка режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над поточним репертуаром Оперної студії.

6 семестр – екзамен

Специфіка режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проектом.

Програма заліків передбачає:

- **У 1 та 3 семестрах** – усну відповідь на питання колоквиуму та письмового завдання як складової майбутньої модульної контрольної роботи;
- **У 2 та 4 семестрах** – усну відповідь на питання колоквиуму, виконання модульної контрольної роботи та практичного проведення заняття за програмою семестру;
- **У 5 семестрі** – усну відповідь на питання колоквиуму та проведення репертуарної вистави Оперної студії.

Програма екзамену **у 6 семестрі** передбачає: відповідь на питання колоквиуму, захист модульної контрольної роботи та оцінювання педагогічно-репетиторської роботи над власною виставою.

Вимоги до колоквиуму: питання охоплюють основні аспекти специфіки організації навчального процесу; методики проведення практикантом занять із фахових дисциплін у бакалавраті та магістратурі; особливостей педагогічно-репетиторського процесу над репертуарною виставою в Оперній студії та в реалізації власного творчого мистецького проекту.

Вимоги до модульної контрольної роботи: актуальність; наукова та практична цінність; глибина розкриття теми, вирішення поставлених завдань, їх взаємопов'язаність і співвіднесеність з більш загальною науковою проблемою; повнота використання рекомендованої літератури; обґрунтування висновків; грамотність; стиль викладу; оформлення модульної контрольної роботи; обсяг виконаної роботи; завершеність дослідження. Особливої уваги потребує академічна доброчесність, запобігання використанню плагіату, особистий внесок творчого аспіранта.

Вимоги до захисту модульної контрольної роботи: доповідь повинна відповідати алгоритму захисту наукових робіт, розкриваючи основні положення, бути аргументованою, доказовою, спрямованою на власний внесок аспіранта.

Вимоги до практичного проведення занять у бакалавраті і магістратурі:

відповідність обрання педагогічних, навчальних мистецьких технологій, форм, методів, засобів навчання і контролю кваліфікаційним вимогам підготовки фахівця певного освітнього ступеня, специфіці і контенту обраної дисципліни.

Вимоги до педагогічно-репетиторської роботи в Оперній студії та над власним проектом: обрання педагогічних прийомів роботи з виконавським складом відповідно до їх індивідуальних психолого-фізіологічних особливостей і можливостей.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Акулов Е. А. Оперная музыка и сценическое действие. Москва; Екатеринбург: Кабинетный ученый, 2016. 388с.
2. Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціокультурних викликів сучасності: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2-3 березня 2020р./Нац. муз. акад. України ім. П.І. Чайковського; ред.-упоряд. О. В. Касьянова. Київ, 2020. 256 с.
3. Александрова Е. И. Режиссер работает с хором. XX век. Москва : Культурная революция, 2013. 200 с.
4. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: Модульне навчання: навч. посібник. Київ: ІСДО,1993. 220 с.
5. Вильсон Г. Психология артистической деятельности: Таланты и поклонники / пер.с англ. А. И. Блейз. Москва: Когито-Центр, 2001. 384 с.
6. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: навч. посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 197 с.
7. Жигір В. І., Чернега О. А. Професійна педагогіка: навч. посіб./за ред. М.В. Вачевського. Київ: ТОВ «Кондор», 2012. 336 с.
8. Искусство режиссуры. XX век/ сост. С. К. Никулин, Л. А. Пачхадзе. Москва: Артист. Режиссер. Театр, 2008. 768 с.
9. Касьянова О. В. Особливості інтерпретації танцю в сучасній оперній виставі // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського : наук. журнал. Київ, 2011. № 2 (11). С. 118-122.
10. Кнебель М. О. Школа режиссуры Немировича-Данченко. Москва : РАТИ-ГИТИС, 2015. 221 с.
11. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ: Либідь 2007. 328с.
12. Кох И. Э. Основы сценического движения. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2013. 512 с. :ил.
13. Летичевська О. М. Хорове виконавство в оперній виставі: творчість Л. М. Венедиктова: моногр. Київ, 2018. 230 с. :іл.
14. Налётова И. Н. Опера как целое: системный поход. Кн. 1. Методология: моногр. Санкт-Петербург, Изд-во РГПУ им. А.И. Герцена, 2013. 185 с.
15. Новые формы музыкального театра // Антология музыкального театра московских композиторов (вторая половина XX века) Москва: Композитор, 2006. Вып. 2. С. 151 – 262.

16. Новые формы современного музыкального театра // Антология музыкального театра московских композиторов (вторая половина XX века) Москва: Композитор, 2003. Вып. 1. С. 281 –348.
17. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України, 2008. 274 с.
18. Покровский Б. Введение в оперную режиссуру. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2009. 88 с.
19. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: моногр. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysnimaterialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodozaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?start=80>
20. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової перед вищої та вищої освіти / заг.ред. Є. Стадний, Є. Ніколаєв. Київ: МОН України, 2020. 58 с.
21. Ротбаум Л. Д. Опера и ее сценическое воплощение. Записки режиссера. Москва: Сов. композитор, 1980. 262 с.
22. Санникова Л. И. Художественный образ в сценографии. 2-е изд., испр. и доп. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2016. 144 с.: ил.
23. Сахновський В. Г. Режиссура и методика ее преподавания: уч. пособ. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2013. 296 с.
24. Станиславский – реформатор оперного искусства: материалы и документы / сост. Г. Кристи, О. Соболевская; Ю. Калашников. Москва: Музыка, 1983. 384 с.
25. Станішевський Ю. О. Національна опера України. 2001-2011: моногр. Київ: Музична Україна, 2012. 304 с.
26. Черкашина-Губаренко М. Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття перша)// Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2009. №2 (3). С. 58- 78.
27. Черкашина-Губаренко М. Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття друга)// Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2009. №4 (5). С. 142- 153.
28. Тышлер Д. А., Мовшович А. Д. Сценическое фехтование. Техника ведения боев, пластика движений и батальная режиссура. Москва: Академический Проект; Культура, 2011. 239 с.: цв. ил.
29. Юдова-Романова К. В. Технічні засоби оформлення сценічного простору. Київ: КНУКіМ, 2017. 314 с.: іл.

Офіційні документи

30. Концепція діяльності Національної музичної академії імені П.І. Чайковського. № 33-а-2018. URL: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Kontsepsiya-diyalnosti-NMAU-imeni-P.I.CHajkovskogo> .
31. Національна рамка кваліфікацій. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п> .
32. Освітньо-наукова програма підготовки магістра за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура»: рукопис. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2020. 16 с.
33. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура»: рукопис. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2020. 16 с.
34. Освітньо-творча програма підготовки доктора мистецтва за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура»: рукопис. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2020. 18 с.
35. Положення про організацію освітнього процесу у Національній музичній академії імені П.І. Чайковського. №214-А – 2019. URL: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-u-Natsionalnij-muzichnij-akademiyi-Ukrayini-imeni-P.I.CHajkovskogo.pdf>
36. Про вищу освіту: Закон України №1556-18 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
37. Про освіту: Закон України №2145-19 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> .
38. Професійний стандарт вищої освіти доктора мистецтва за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво» спеціалізацією «Музична режисура»: рукопис. Київ: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2020. 17 с.
39. Статут Національної музичної академії імені П.І. Чайковського. №1779-2020. URL: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/statut-nmau.pdf>.
40. Стратегія. Національна музична академія імені П.І. Чайковського. №120-А – 2020. URL: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Strategiya-NMAU.pdf> .

10. 1. Інформаційні ресурси

Журнали:

Гуманітарні науки

Вища освіта України

Вища школа

Педагогіка і психологія: Вісник Академії педагогічних наук України

Проблеми освіти

Філософська думка.

З М І С Т

1. Опис навчальної дисципліни.....	3
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Структура навчальної дисципліни.....	6
4. Програма навчальної дисципліни.....	8
4. 1. МОДУЛЬ I. Специфіка викладання фахових дисциплін на бакалавраті8	
4. 1. 1. Змістовний модуль 1. Організаційні засади навчального процесу підготовки бакалавра.....	8
4. 1. 2. Змістовний модуль 2. Методика проведення занять із фахових дисциплін у бакалавраті.....	9
4. 2. МОДУЛЬ II. Специфіка викладання фахових дисциплін у магістратурі10	
4. 2. 1. Змістовний модуль 3. Концепт організації навчального процесу підготовки магістра	10
4. 2. 2. Змістовний модуль 4. Формат проведення занять із фахових дисциплін у магістратурі	11
4. 3. МОДУЛЬ III. Вдосконалення індивідуальної педагогічної майстерності в контексті професійної діяльності музичного режисера	13
4. 3. 1. Змістовний модуль 5. Специфіка режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над поточним репертуаром Оперної студії.....	13
4. 3. 2. Змістовний модуль 6. Специфіка режисерсько-педагогічної та репетиторської роботи над власним творчим мистецьким проектом....	14
5. Теми семінарських занять	15
5. 1. Завдання, плани і методичні вказівки до семінарських занять	15
6. Самостійна робота.....	19
6. 1. Завдання і методичні вказівки до самостійної роботи творчих аспірантів.....	20
7. Методичне забезпечення	25
7. 1. Методи навчання	25
7. 2. Методичні рекомендації щодо ІНДЗ.....	25
7. 3. Методичні рекомендації щодо змішаної форми навчання	26
8. Методи контролю	27
9. Залікові та іспитові питання.....	28
9. 1. Програми заліків та екзамену. Вимоги до них.....	30
10. Рекомендована література.....	32
10. 1. Інформаційні ресурси	34